

การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว โรงเรียนทหารการสัตว
The Evaluation of the Advanced Course of the Veterinarian Corps Military
Veterinary School

มนัส โย่งไทย^{1*} และจุฑามาส โย่งไทย²
Manus Yongthai^{1*} and Jutamas Yongthai²

¹นักวิจัยอิสระ

²อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹*Independent Researcher

²Lecturer from the Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University

*Corresponding Author Email: Yongthai27@hotmail.com

Received: 28 July 2025

Revised: 5 August 2025

Accepted: 9 August 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว โรงเรียนทหารการสัตว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ กำลังพลของกรมการสัตวทหารบกที่เข้ารับการศึกษหลักสูตรชั้นนายพัน ปีการศึกษา 2567 ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้ทำการสอน และผู้บังคับบัญชาของนายทหารนักเรียน รวมทั้งหมด จำนวน 82 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว โรงเรียนทหารการสัตว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) รองลงมาคือ ด้านบริบท มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.03) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) และด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.13) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรชั้นนายพัน, เหล่าทหารการสัตว

Abstract

The purpose of this research consists to evaluating the advanced course of the veterinarian corps Military Veterinary School. This was a quantitative research study, with the research instrument being a questionnaire. The sample group consisted of 82 individuals, including personnel of the Army Veterinary Department who attended the advanced course in the academic year 2024, curriculum administrators, teaching instructors and the commanding officers of the student officers. The data collected from the questionnaires were analyzed

using statistical methods, namely the mean and standard deviation. The research results revealed that the overall evaluation of the advanced course of the Army Veterinary Corps School was rated at a high level ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.05). Considering each aspect separately, it was found that the highest mean score was for the *product* aspect, which was rated at a high level of appropriateness ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.04), followed by the *context* aspect, also rated at a high level ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.03), the *process* aspect, rated at a high level ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.05), and lastly, the input aspect, rated at a moderate level ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.13), respectively

Keywords: Course Evaluation, The Advance Course of Veterinarian Corps, Military Veterinary School

บทนำ

ด้วยสภาวะแวดล้อมที่หลากหลาย ซับซ้อน รวมทั้งการแข่งขันกันด้วยความเร็วในยุค “โลกาภิวัตน์” (Globalization) ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมใหม่ซึ่งไม่มีความชัดเจน เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน และผันแปรไปอย่างรุนแรง รวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงที่โลกเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งได้สร้างให้เกิดความปกติใหม่ (New Normal) อันก่อให้เกิดผลกระทบที่เชื่อมโยงไปทุกมิติทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของแต่ละประเทศ ซึ่งมีผลกระทบเชื่อมโยงกันภายในประเทศแล้วยังมีผลเชื่อมโยงไปยังประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกด้วย แนวความคิดเดิมที่เคยนำมาปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จอาจไม่สามารถใช้ได้กับโลกปัจจุบัน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2566, น.1) ดังนั้นการปรับตัวของทุกองค์กรเพื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และปัจจัย “ความรู้” (Knowledge) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับความไม่แน่นอน และต่อสู้กับคู่แข่งทางการจัดการศึกษาที่จะมีความเหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 จะต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อและการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน ต้องมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยต้องเริ่มต้นด้วยการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเนื้อหาสาระที่จะสอน รวมทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอน (กัญญกร เอี่ยมพญา, นิวัตต์ น้อยมณี, อภิชาติ อนุกุลเวช และดาวประกายระไพ, 2564, น.354) เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงไประบบการศึกษา จึงต้องเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก หรืออาจสามารถจัดการศึกษาให้เป็นตัวนำของกระแสสังคม ริเริ่มให้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่รับการศึกษา

จากนโยบายของรัฐบาล ในการปฏิรูประบบราชการตามแผนพัฒนาระบบราชการไทยที่กำหนดใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทำให้กองทัพซึ่งเป็นองค์กรหลักในการดำรงรักษาเอกราชอธิปไตยและความมั่นคงแห่งชาติจำเป็นต้องปรับตัวให้มีความพร้อมทั้งกับบริบทใหม่ต่อผลกระทบด้านความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทัพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เปิดโอกาสให้บุคลากรของกองทัพ ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา เพราะบุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด ในขณะที่ลงทุนน้อยที่สุดเมื่อกองทัพสร้างคนให้เป็นผู้รู้หลาย ๆ ส่วนก็จะเป็นองค์ประกอบให้กองทัพเป็นกองทัพของผู้รู้ (Knowledge Warrior) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงกลาโหมที่กำหนดไว้ กระทรวงกลาโหม มีนโยบายที่จะพัฒนากองทัพ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับมีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการเรียนรู้

การปฏิบัติงานการบริหารจัดการทางความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม กองทัพบก มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ได้แก่ การเตรียมกำลังของกองทัพบก ป้องกันรักษาฉันทาจักร และดำเนินการเกี่ยวข้องกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้การฝึกอบรมการศึกษาวิชาทหาร รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนทหาร บุคคลพลเรือนที่บรรจุเข้ารับราชการ และกำลังพล เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมกำลังของกองทัพบก ให้มีความพร้อมรบตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย นโยบายด้านการฝึกอบรม และด้านการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2566-2570 โดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาโรงเรียนเหล่าและสายวิทยาการ ดำเนินงานด้านการศึกษาทั้งปวง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการผลิตกำลังพลและยกระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์รวมทั้งปลูกฝังกำลังพล ในด้านจิตพิสัยให้มีลักษณะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม อุดมการณ์ความรักชาติ ให้ถึงที่สุดแห่งความเป็นทหารอาชีพและบรรลุประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางการเตรียมกำลังและการใช้กำลังของกองทัพบกอย่างแท้จริง ภายใต้ขีดจำกัดทางด้านงบประมาณและให้บูรณาการระบบการศึกษา ระบบการฝึกและระบบการวิจัยพัฒนาการรบเข้าด้วยกันโดยนำองค์ความรู้ ทฤษฎีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการทางการศึกษาโดยมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2565, น.2)

โรงเรียนทหารการสัตว เป็นโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการโดยเป็นหน่วยขึ้นตรงของกรมการสัตวทหารบก มีหน้าที่อำนาจการและดำเนินการฝึกศึกษาอบรมให้กับกำลังพลเหล่าทหารการสัตว และเหล่าอื่นๆ รวมทั้งส่วนราชการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเสนอแนะปรับปรุงหลักสูตร หลักนิยมและตำรา รวมทั้งปกครองบังคับบัญชาผู้เข้ารับการศึกษาดำเนินการในเรื่องการเกษตรและการปศุสัตว์เพื่อการศึกษาและสนับสนุนหน่วยในกองทัพบก ตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว นั้นเป็นหลักสูตรสูงสุดของเหล่าทหารการสัตว เพื่อผลิตนายทหารสัญญาบัตร ชั้นยศ ร.อ.-พ.ต. ให้มีความรู้ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหน่วยระดับกองร้อยและฝ่ายอำนาจการของหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เปิดทำการสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้การปรับปรุงหลักสูตรที่ผ่านมาขึ้นอยู่กับข้อบเขตที่จำกัดเพียงแต่นำผลจากการประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น มิได้มีการวิเคราะห์ประเมินผลอย่างเป็นระบบแต่ประการใด นอกจากนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการศึกษาที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการตรวจสอบการประเมิน การติดตามและการประกันคุณภาพการศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว โรงเรียนทหารการสัตว ว่ามีความเหมาะสมหรือต้องดำเนินการพัฒนาในด้านใดให้มีความเหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในภาวะปัจจุบัน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว โรงเรียนทหารการสัตว

การบททวนวรรณกรรม

1. การประเมินหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นโครงสร้างกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตรวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ให้ความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม การสร้างความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งยังช่วยการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนด มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นแนวการจัดประสบการณ์ หรือเอกสารที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้ หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (Taba, H, 1962, p.96 และพระปณิธานฯ ขนดิสมนโน (หมื่นแก้ว) และเอกราช โฆสิตพิกานเวช, 2566, น.397) การประเมินหลักสูตรเป็นเครื่องมือความสำคัญอย่างมากในกระบวนการจัดการศึกษา สำหรับการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพของการศึกษาหลายระดับ ตั้งแต่ระดับห้องเรียน ระดับ โรงเรียน ระดับเขตจนถึงระดับชาติ และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้หลายท่าน เช่น Oliver, P. E. (2009) ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตรเป็นวิธีการในการกำหนดสิ่งที่มีความจำเป็นในการปรับปรุงและการจัดการพื้นฐาน ที่มีความเป็นระบบที่ชัดเจนมาก ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ รวมทั้งระบบการเรียนการสอนที่อยู่ภายในระบบการพัฒนาหลักสูตร จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่คาดหวังไว้ และการประเมินหลักสูตร คือ การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

2. รูปแบบการประเมิน CIPP model

รูปแบบการประเมินนี้ เป็นผลของการประเมินหลักสูตรของคณะกรรมการสมาคมเกียรตินิยมทางการศึกษา (The Phi Delta Kappa Committee) ที่ทำการประเมินโครงการจัดการศึกษาโดยการนำของแดเนียล สตัฟเฟิลบีม (Daniel Stufflebeam) ซึ่งบางครั้งรูปแบบการประเมินนี้ก็เรียกตามชื่อของ สตัฟเฟิลบีม Stufflebeam Model และบางครั้งก็เรียกย่อ ๆ ว่า ซีบีเอ็มเดล (CIPP model) ซึ่งเป็นคำย่อของสิ่งที่จะประเมิน รูปแบบการประเมิน CIPP Model มีองค์ประกอบของการประเมินทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินบริบท เป็นการประเมินที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและความต้องการที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน นโยบาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการนั้น ๆ

2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อทราบข้อสนเทศและนำมากำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสัมฤทธิ์ผล การประเมินปัจจัยเบื้องต้น สามารถจัดการศึกษา ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา เช่น ตำรา วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น ซึ่งทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ และควรปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหาร และการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การประเมินกระบวนการนี้ จะ

ช่วยให้ทราบถึงระดับประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดีหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือมีความบกพร่องประการใด และจะปรับปรุงแก้ไขได้อย่างไร

2.4 การประเมินผลผลิต (Produce Evaluation) การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรหรือคุณภาพของผู้เรียนที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม การประเมินด้านผลผลิตนี้ต้องคำนึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ตัวบ่งชี้ และกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะการประเมินผลผลิตจะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพของผลผลิตหรือประสิทธิภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอน (สมทรง สุภาพ, 2565, น.5-6)

นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรตามหลักของคณะกรรมการการศึกษานิเทศศาสตร์ โดยมิคเคิล สตัฟเฟิลบีม (Daniel Stufflebeam) เป็นประธาน ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินทั้ง 4 ด้าน แล้วจะทำให้เกิดขั้นตอนที่ต้องตัดสินใจอยู่ 4 ขั้นตอน คือ 1) การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อตั้งจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นผลที่คาดหวัง 2) การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อกำหนดวิธีการที่เหมาะสมซึ่งเป็นวิธีการที่คาดหวัง 3) การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการควบคุมหรือปรับปรุงวิธีการ ซึ่งเป็นวิธีที่เกิดขึ้นจริง ๆ 4) ตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการใช้หลักสูตร (สมทรง สุภาพ, 2565, 6)

3. รายละเอียดหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์

หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การปฐมนิเทศและการทดสอบ ได้แก่ เวชกรรมป้องกันโรคสัตว์ โรคสัตว์ การศึกษาตามคำแนะนำด้านพืชเศรษฐกิจ การศึกษาตามคำแนะนำด้านสัตว์เศรษฐกิจ การสุนัขทหาร การสัตว์ต่าง และทดสอบ

3.2 วิชาหลัก ได้แก่ เวชกรรมป้องกันโรคสัตว์ โรคสัตว์ สัมมนาเหล่าทหารการสัตว์ การศึกษาตามคำแนะนำด้านพืชเศรษฐกิจ การศึกษาตามคำแนะนำด้านสัตว์เศรษฐกิจ การส่งกำลังบำรุงสายการสัตว์ การสุนัขทหาร การสัตว์ต่าง นโยบายด้านการเกษตรของประเทศไทย การจัดการสมัยใหม่ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ธุรการและกำลังพล การข่าวกรอง การยุทธการ การส่งกำลังบำรุง การกิจการพลเรือน ปลัดบัญชี และยุทธวิธี

3.3 วิชาการ ได้แก่ ทหารราบ ทหารม้า ทหารปืนใหญ่ ทหารช่าง ทหารสื่อสาร ทหารขนส่ง กำลังพลยามปกติ ทหารพลธิการ แผนที่ การบินทหารบก ทหารสรรพาวุธ และการรบอากาศ-พื้นดิน

3.4 วิชาประกอบ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องคำนวณ การศาสนาและศีลธรรม การรักษาความปลอดภัย การต่อสู้เปิดเสรี เอตส์ศึกษาและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด ประวัติศาสตร์ สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน พื้นฐานการวิจัย การบรรยายสรุป/ศัพท์ทางทหาร/การอ่านคำควบล้ำและครุฑทหาร และการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ ผู้นำหน่วย การจัดการฝึก กระสุนและวัตถุระเบิดสำหรับหน่วยใช้ การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การปลูกฝังอุดมการณ์และความรักชาติ การพัฒนาการทางการเมือง และการขี่ม้า

3.5 การฝึกและการศึกษานอกสถานที่ ได้แก่ การศึกษาดูงานด้านการสัตว์ต่าง การศึกษาดูงานด้านการใช้สุนัขทหาร การศึกษาดูงานด้านการสัตว์รักษ (ม้า) การศึกษาดูงานด้านการสัตว์รักษ (สุนัข) การศึกษาดูงานด้านการผลิตม้า, ลา, ล่อ การศึกษาดูงานด้านการผลิตสุนัข การศึกษาดูงานด้านอาหารสัตว์ การศึกษาดูงานด้านการผลิตสัตว์เศรษฐกิจ การศึกษาดูงานด้านการผลิตพืชอาหารสัตว์ และการศึกษาดูงานด้านความมั่นคงภายในประเทศ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นายทหารนักเรียนหลักสูตรชั้นนายพัน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 นาย ผู้บริหารหลักสูตร จำนวน 10 นาย อาจารย์ผู้ทำการสอน จำนวน 33 นาย และผู้บังคับบัญชาของนายทหารนักเรียน จำนวน 14 นาย รวมทั้งหมด จำนวน 82 นาย ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากหนังสือเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบประเมินด้านบริบท ซึ่งประกอบด้วย 1) นโยบายของกองทัพบกและกระทรวงกลาโหม 2) ความมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 5) ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับปรัชญาของโรงเรียนทหารการสัตว์ ตอนที่ 3 แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ซึ่งประกอบด้วย 1) อาจารย์ผู้ทำการสอน 2) นายทหารนักเรียน 3) สิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตอนที่ 4 แบบประเมินด้านกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย 1) กระบวนการเรียนการสอน 2) การบริหารหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตอนที่ 5 แบบประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 1) การประเมินด้านพุทธิพิสัย (ความรู้ความสามารถทางวิชาการ) 2) การประเมินด้านทักษะพิสัย (ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น) 3) การประเมินด้านจิตพิสัย (คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยการใช้มาตราส่วนแบบลิคเคอร์ต (Likert Scale) กำหนดระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยการหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2564, น.166) และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1 และ 2) การนำไปทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา จำนวน 30 ชุด จากการประเมินผล มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42-0.84 และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในพิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2564, น.172) ได้ผลการประเมินค่าความเชื่อมั่น คือ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 เมื่อแยกรายด้าน ได้แก่ ด้านบริบท มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 ด้านกระบวนการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 และด้านผลผลิต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง อาทิ ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้ทำการสอน ผู้บังคับบัญชาของนายทหารนักเรียน นายทหารนักเรียนหลักสูตรชั้นนายพัน และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนได้ จำนวน 82 ชุด จากทั้งหมด 82 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของงานวิจัยนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อช่วยคำนวณหาค่าทางสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์

ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 ด้านบริบท	3.86	0.03	มาก
ด้านที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น	3.38	0.13	ปานกลาง
ด้านที่ 3 ด้านกระบวนการ	3.74	0.05	มาก
ด้านที่ 4 ด้านผลผลิต	4.06	0.04	มาก
รวม	3.74	0.05	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การวิเคราะห์การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) รองลงมาคือ ด้านบริบท มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.03) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) และด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.13) ตามลำดับ และวิเคราะห์แยกเป็นรายด้าน 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบริบท ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับปรัชญาของโรงเรียนทหารการสัตว์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D.= 0.05) รองลงมา คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D.= 0.03) นโยบายของกองทัพบกและกระทรวงกลาโหม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D.= 0.03) โครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.06) และเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D.= 0.06) ตามลำดับ

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.13) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นายทหารนักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.08) รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D.= 0.06) และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.99$, S.D.= 0.08) ตามลำดับ

3) ด้านกระบวนการ ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.06) รองลงมา คือ การบริหารหลักสูตร มีความ

เหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D.= 0.05) และกระบวนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D.= 0.07) ตามลำดับ

4) ด้านผลผลิต ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จิตพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) รองลงมา คือ ด้านทักษะพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D.= 0.05) และพุทธิพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D.= 0.06) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

เพื่อประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์ พบว่า การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) รองลงมาคือ ด้านบริบท มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.03) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) และด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.13) ตามลำดับ และวิเคราะห์แยกเป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับปรัชญาของโรงเรียนทหารการสัตว์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D.= 0.05) รองลงมา คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D.= 0.03) นโยบายของกองทัพบกและกระทรวงกลาโหม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D.= 0.03) โครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.06) และเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D.= 0.06) ตามลำดับ 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.13) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นายทหารนักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.08) รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D.= 0.06) และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.99$, S.D.= 0.08) ตามลำดับ 3) ด้านกระบวนการ ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.05) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.06) รองลงมา คือ การบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D.= 0.05) และกระบวนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D.= 0.07) ตามลำดับ และ 4) ด้านผลผลิต ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จิตพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.04) รองลงมา คือ ด้านทักษะพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D.= 0.05) และพุทธิพิสัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D.= 0.06) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

การประเมินหลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ซึ่งในภาพรวมของหลักสูตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กองทัพบกและกระทรวงกลาโหมให้ความสำคัญในด้านการศึกษามากอย่างจริงจัง สนับสนุนให้กำลังพลศึกษาเพิ่มเติมสูงขึ้น และมีนโยบายที่จะพัฒนากองทัพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับมีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการเรียนรู้ การปฏิบัติงานการบริหารจัดการทางความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการฝึกอบรมและด้านการศึกษากองทัพบก พ.ศ.2566-2570 (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2565, น.2) ที่กำหนดให้สถาบันการศึกษา โรงเรียนเหล่าและสายวิทยาการ ดำเนินงานด้านการศึกษาทั้งปวงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการผลิตกำลังพลและยกระดับความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการเตรียมกำลังและการใช้กำลังของกองทัพบกอย่างแท้จริง ภายใต้ขีดจำกัดทางด้านงบประมาณและให้บูรณาการระบบการศึกษา ระบบการฝึกและระบบการวิจัยพัฒนาการรบเข้าด้วยกันโดยนำองค์ความรู้ ทฤษฎีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการทางการศึกษาโดยมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านบริบท ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับปรัชญาของโรงเรียนทหารการสัตว์ ความมุ่งหมายของหลักสูตร นโยบายของกองทัพบกและกระทรวงกลาโหม โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับรัตนมณี สุยะใจ, อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์ และกัมปนาท บุญวัฒนะกุล (2561, น.3210) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคประเทศไทย 4.0 ของกองทัพบก พบว่า กองทัพบก มีนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดแผนและระยะเวลาที่แน่นอนมีระบบการฝึกศึกษากำลังพลทุกระดับ มีคลังความรู้ มีระบบสารสนเทศพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้พัฒนาเครือข่ายของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ ชัชจริยา ไบสี, นวัตกรรม หอมสิน และธีระพล เพ็งจันทร์ (2564, น.118) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมาก คือ วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตร สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นายทหารนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเรียนการสอน สอดคล้องกับกมล โพธิเย็น และคณะ (2565, น.12-13) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณาจารย์ที่สอนอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก มัทนา วังนอมศักดิ์ และคณะ (2565, น.55) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมในระดับมาก ในประเด็นวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหารายวิชาในหลักสูตร ความรู้ความสามารถและ

ประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ความรู้ความสามารถของบุคลากรฝ่ายสนับสนุน ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของนักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ด้านกระบวนการ ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับ กมล โพธิเย็น และคณะ (2565, น.3) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า กระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางจิตวิทยา การให้บริการและการสนับสนุนการบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านผลผลิต ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จิตพิสัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พุทธิพิสัย ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นต่องานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผลสำเร็จ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการฝึกอบรมและด้านการศึกษาของ กองทัพบก พ.ศ. 2566-2570 (กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2565, น.2) ที่มุ่งเน้นการผลิตกำลังพลให้มีความรู้ความสามารถแล้วยังให้ความสำคัญกับการปลูกฝังกำลังพลในด้านจิตพิสัยให้มีลักษณะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม อุดมการณ์ความรักชาติ ให้ถึงที่สุดแห่งความเป็นทหารอาชีพ สอดคล้องกับพจน์ย มั่งคั่ง และคณะ (2561, น.243) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีคุณภาพมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านที่มีคุณภาพลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรู้

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

พบว่า หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารการสัตว์ โรงเรียนทหารการสัตว์มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงและเหมาะสมต่อการพัฒนา นายทหารให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะด้านผลผลิตซึ่งสะท้อนว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และทรัพยากรสนับสนุนก็ได้รับการประเมินในเชิงบวกเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับภารกิจจริงของกองทัพได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้ข้อเสนอแนะให้พัฒนาเนื้อหาให้ทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีและยุทธวิธีปัจจุบัน เพิ่มการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และปรับการประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมหลายมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพของหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านบริบท ประเด็นที่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงโดยเฉพาะในกลุ่มวิชาประกอบ ได้แก่ วิชาแอดมิสศึกษา และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด วิชาความรู้เกี่ยวกับเครื่องคำนวณ วิชาการบรรยายสรุป/ศัพท์ทหาร/การอ่านคำควบกล้ำและครูทหารและการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะโรงเรียนทหารการสัตว์ ควรจัดให้มีการประชุมสภาโรงเรียนทหารการสัตว์ เพื่อพิจารณา

และปรับปรุงกลุ่มวิชาดังกล่าวข้างต้นให้มีความทันสมัย เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน แล้วเสนอไปยังกรมยุทธศึกษาทหารบก เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าเห็นควรให้โรงเรียนทหารการสัตว์ ปรับปรุงจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มีจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรการศึกษา ควรจัดหาสื่อทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยและเพียงพอ กับจำนวนนายทหารนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้มีความเหมาะสม และสะดวกสบายต่อการเรียน รวมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมให้นายทหารนักเรียนได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น ทั้งนี้โรงเรียนทหารการสัตว์ ควรจัดให้มีห้องสมุด หรือแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนายทหารนักเรียน ในการสืบค้นหาข้อมูลทางวิชาการที่ทันสมัย ตลอดจนเพิ่มเจ้าหน้าที่ในส่วนสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้การบริการที่เพียงพอต่อการเรียน

1.3 ด้านกระบวนการ ควรมีการปรับปรุงการจัดตารางการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม และอาจารย์ผู้ทำการสอน ให้มีการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าเห็นควรให้โรงเรียนทหารการสัตว์ จัดให้มีการประชุมระหว่างผู้บริหารหลักสูตรกับอาจารย์ผู้ทำการสอน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาข้อบกพร่องของหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัด ตารางการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ตลอดจนจัดหาสื่อทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย และเพียงพอให้กับอาจารย์ผู้ทำการสอน รวมทั้งส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทางด้านวิชาการสมัยใหม่และเทคนิคการสอนในชั้นเรียน แล้วนำมาถ่ายทอด ให้กับคณาจารย์ของโรงเรียนทหารการสัตว์ ท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้ไปเข้ารับการศึกษาก็ได้รับทราบโดยทั่วกัน

1.4 ด้านผลผลิต ควรมีการปรับปรุงด้านพุทธิพิสัย เกี่ยวกับความสามารถในการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าเห็นควรให้โรงเรียนทหารการสัตว์ จัดให้มีการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการระบบข้อมูลที่เป็นระบบให้กับนายทหารนักเรียนเป็นส่วนรวม รวมทั้งฝึกให้นายทหารนักเรียนได้มีกระบวนการรวบรวมข้อมูล มีการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินผลหลักสูตรการศึกษาในลักษณะเช่นนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถค้นพบข้อเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจเป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาและเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

2.2 ควรมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตรการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

2.3 การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม การเมือง วัฒนธรรม และความมั่นคงของโลก และภูมิภาค ควรกำหนดทิศทางวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาให้ชัดเจน

2.4 ควรมีการประเมินผลหลักสูตรการศึกษาอื่น ๆ ของโรงเรียนทหารการสัตว์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กัญญา เอี่ยมพญา, นิวัตต์ น้อยมณี, อภิชาติ อนุกุลเวช และดาวประกาย ระโส. (2564). การจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์.

วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์, 8(1), 352-360.

- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2565). *คู่มือการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของ ทบ. พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพมหานคร กรมยุทธศึกษาทหารบก.
- กมล โพธิเย็น และคณะ. (2565). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 14(1), 12-29.
- ซัชจียา ไบลี, นวัตกรรม หอมลิน และธีระพล เพ็ญจันทร์. (2564). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 8(2), 108-126.
- พณีย์ มั่งคั่ง และคณะ. (2561). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(28), 243-255.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2564). *เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- พระปลัดนัฐพงศ์ ขนติสมปนโน (หมื่นแก้ว) และเอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2566). การประเมินหลักสูตร. *Journal of Modern Learning Development*, 8(3), 395-408.
- มัทนา วัฒนอมศักดิ์ และคณะ. (2565). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 14(1), 46-63.
- รัตน์มณี สุษะใจ, อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์ และกัมปนาท บุญวัฒน์กุล. (2561). การพัฒนารูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในยุคประเทศไทย 4.0 ของกองทัพบก. *veridian E-Journal Silpakorn University*, 11(1), 3210-3227.
- สมทรง สุภาพ. (2565). รูปแบบเพื่อประเมินหลักสูตรในศตวรรษที่ 21ซึ่งพัฒนาจากรูปแบบการประเมิน CIPP Model. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 33(1), 1-14.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2566). *รายงานแผนภาพอนาคตของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2568, จาก https://article.tcdc.or.th/uploads/media/2023/1/25/media_CEA_Foresight_Final_Full-Report.pdf
- Oliver, P. E. (2009). *Developing the Curriculum*. New York: Pearson.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.